נח.

לעיל מא. יבמות ה. ע"ש,לעיל מא. שבת קלג. יבמות כ: מנחות מ.. ג) שבת כז:

מנחות לט: יבמות ד:, ד) יבמות מנחות לט: יבמות ד:, ד) יבמות ה. [לעיל מ:], ד) [ויקרא יד], ו) ובמדבר ון, ז) וויקרא יטן, ה) [בנת כל ז], ה) [ייקו מיים], ה) [דברים כב], ט) [ע"ב], י) [ויקרא כא], ל) [דברים כב], ל) וויהרא ידן, מ) נשם כאן, ל) [יבמוח ה.], ס) [שייך לע"ב], ע) ג' א"מ להאי מ"ד,

תורה אור השלם

ו. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעֵר לא יַעֲבר עַל ראשו עַד מלאת הימם אשר יזיר ליי קרש יהיה גדל פרע שער ו אשו. 2. לא תִלבֵּשׁ שַׁעַטְנֵז צְמֵר ופשתים יחדו:

וּפְשְּוּנִים יַוְוּנְיוּ: דברים כב יא 3. דַּבֵּר אֱל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָּבְיּרָתְּ אֲלֵהֶם וְעָשׁוּ לָהֶם יְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׁוּ לָהֶם צִיצִת עַל כַּנְפֵי בָגְדֵיהֶם לדרתם ונתנו על ציצת הַבָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת:

במדבר טו לח 4. לא יִקְרְחוּ קְרְחָה בְּרֹאשָׁם וּפָּאַת וְקָנֶם לֹא יְגַלֵחוּ וּבִבְשָׁרָם לא יִשְׂרְטוּ ויקרא כא ה

נוסחת הריב"ן

אן יכול אף נזיר מצורע לא יקיף ת"ל ראשו. יכול אף נזיר כוי כשיטהר: ב] לא אתיא ליה אלא כו' דנזיר דמער לא יעבור על ראשו: גז למדחי לא מעשה לא יעבור תער ועשה קדוש כו': ד] דמלריך ליה משום: ה] להאי ראשו: ו] מקיף דלא: ז] ואח״כ מגלח דלא ליחייב והא כוי דליגלח כוליה בחד זימנא דהשתא דקא מקיים עשה כו׳ דהשתה דקה מקיים עשה כרי הכי עדיף כדר"ל: חן ליקיים: ען במיר משום דאיכה למפרן כדפרכינן לקמן מה ללהו ההקפה שכן להו שאינו שוה בכל והלכך כר': ין ומה ל"ח ועשה דמי להו גרדה לה כ"ש: כן את המי להו ברדה לה כ"ש: כן את יים ועשה שבו כו' בשאר לאוין ניית ועשה שבו כרי בשחר נחוין שאינן בשאלה הס"ד: ל] הכנף דהי דמייתרא כרי כנף ולא פחיל כרי למר ופשתים יחדו וסמיך ליה כרי גדילים ולא ממין כרי: מן דגבי נזיר: נן דקאמרת דנזיר כר: סן שחינו שוה בכל לכך הולרך הכמוב לראשו דנזיר למדחי ל"ת ועשה שבו כרי תאמר בלאו דעלמא שאינו בשאלה כהן מנזיר גמריקן כרי ונזיר נמי שוה בכל ואע"ג דאימיה בשאלה כוי ולא למגמר נזיר כו' עדיף ליה למילף משום : לכהן

הגהות הב"ח

(h) גם' למ"ד דנזיר קסבר: (ב) שם על לילית הכנף הכנף מין כנף וכתיב למר ופשתים כל"ל ותיבות פתיל תכלת נמחק: (ג) רש"י ד"ה מאי לאו וכו׳ דהקפה לא לריך קרא דאילו וכו׳ ועשה דגזיר ל״ת תער לא יעבור על ראשו עשה קדוש יהיה: (ד) ד"ה לא דכ"ע וכו' דתני לה להאי ראשו גבי וכו׳ כתיב וכו׳ לא תלבש שעטנו

משום לאו דהקפה לא לריך (נ) דאילו מצורע קעביד הקפת כל הראש דשריא דהקפת כל הראש לאו שמה הקפה וכי קאתי קרא למידחי בואת לא תעשה ועשה לנזיר עשה קדוש יהיה גדל פרעי: ואידך. דמלריך דו משום לא תקיפוי קסבר דהקפת כל הראש שמה הקפה: לא דכ"ע לאו שמה התפה. ומאן דתני פולה (ד) מוראשו גבי נזיר ניחא ומאן דתני לה גבי הקפה לאו משום דהיכא דמגלח והדר מקיף וזדהא לא אינטריך קרא למישרי משום דהקפת כל הראש לאו שמה החפה אלא כי אינטריך קרא דמקיף ברישא והדר מגלח: ומי כחיב קרא הכי. כלומר דכיון דאילו מגלח כוליה בחד זימנא לא מיחייב משום דהקפת כל הראש לאו שמה הקפה מי קא כתביה רחמנא לקרא דאי עביד דרך איסור דמקיף שוהדר מגלח לא מיחייב והא שפיר עדיף דליגלח כוליה דקא מוקים עשה דמלורע ולא קא עבר על לאו דלא תקיפו דהכי עדיף טפי כדרים לקים דאמר כל מקום שאתה מוצא עשה כגון גדילים תעשה לדי ולא תעשה לא תלבש שעטנו (ס) חו לקיים את שניהן דלטלית של זמר זיזית של זמר ולטלית של פשתן לילית של פשתן ואם אי אתה יכול לקיים את שניהן כגון מילה בלרעת: אלא דכ"ע הקפת כל הראש שמה הקפה. ולמאן דמייתי לה להאי ראשו (ו) דמלורע משום לא תקיפו משום דאשמועינן דאתי עשה ודחי ל״ת ומאן דמוקי לה לקרא בנזיר יו ולא בהקפה קסבר גבי הקפה לא לריך למיכתב דאתי עשה ודחי ל"ת והילכך כי אינטריך קרא למישרי עשה ול"ת דבנזיר: ולמחן דמוקים ליה לקרח בנויר למידחי את ל"ת ועשה לאו

שכן הוא יומה עשה ול"ת דחי ל"ת לא כל שכן הא לא איריא משום דאיכא למיפרך כדלקמןש מה לנזיר שכן ישנו בשאלה ש משום דקיל וכולי האין אתי עשה ודחי יו ל״ת שבו תאמר בשאר לאוין הילכך נפקא ליה מגדילים כו': ולמאן דנפקא ליה מראשו. ללאו גרידא ולא פריך כדפרכינן מה ללאו דהקפה שכן אינו שוה בכל דבני אהרן ולא בנות אהרן אמר רחמנאי ומאי טעמא לא משמע ליה מגדילים: ההוא לכדרבא אחי דרבא רמי כחיב ונחנו על לילים הכנף לופחיל. (ח) דהא מייתורא משמע דליהוי ממין כנף פתיל תכלת וכתיב למר ופשתים גדילים תעשה לך? דבקרא אחרינא כתיב לא תלבש שעטנו

לילף מזקנו וליטעמיך דקיימא לן בעלמא גרידה מנה ליה. וחי חמרת לחו כל

למר ופשתים וסמיך ליה גדילים תעשה לך דמשמע מלמר ופשתים תעשה לך גדילים מהם ולא ממין אחר הא כילד למר ופשתים פוטרין כו': נפקא ליה מוקנו. דכתיב גבי מצורע⁰ דתניא זקנו מה ת"ל והלא שער זקנו בכלל כל שערו הוא: יכול אף כהן מצורע כן ס"ל ולמאן דמפיק לראשו. מוגבי נזיר למידחי ל"ח ועשה לילף מוקנו: אמר לך ולטעמיך. שדאמרת יש לי לנזיר מכהן הוה ליה למילף הא דקיי"לי בעלמא דלא אתי עשה כו׳ אמאי נילף מכהן והוא מצורע דאתי עשה ודחי ל"ת ועשה והוא הדין בכל התורה: 🌣 אלא מכהן לא ילפינן. דאיכא

למיפרך מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל 🕫 כו׳ מאמר במיר שהוא שוה בכל לכך הולרך הכתוב ראשו גבי מיר למידחי את ל״ת ועשה שבו ואפי׳ הכי בעלמא לא ילפינן מיניה כדלקמן מה לנזיר שכן ישנו בשאלה תאמר בעלמא שאינו בשאלה אבל כהן ש מיהא מנזיר גמרינן הואיל דכהן לאו שאינו שוה בכל הוא ונזיר שוה בכל אע"ג דאיתיה בשאלה אפי׳ הכי עדיף טפי למילף כהן מנזיר משום דישנו שוה בכל ולאו למיגמר נזיר מכהן דלאו שאינו שוה בכל הוא ולאידך סבירא ליה דנזיר מכהן עדיף טפי משום דכהן אינו בשאלה דומיא דשאר מלות מה שאין כן בנזיר:

כתיני רודי מה מניכם שעטה מוכרי של פשמן מוטב ואם אי אתה. נ"נ עיין בפי ואלו נערות (דף מ.) ונמ"ש המוס' לשם: (1) ד"ה את אתה יכול למיים את מוכר של פשמן מוטב ואם אתה. נ"נ עיין בפי ואלו נערות (דף מ.) ונמ"ש המוס' לשם: (1) ד"ה ההוא וכרי אלא דכ"ע וכרי רמשום דקיל: (1) ד"ה ההוא וכרי הכנף פתיל דהאי קרא מייתרא ומשמע דליהוי: (2) ד"ה אמר לך ולעעתיך דאמרת לך דנזיר מכהן הוה לך למילף וכרי מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל תאמר לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל תאמר בניני שהוא במיר במריע הוא של וכרי עדיף טפי למילף משום דכהן כלייל והד"א: (1) תום' ד"ה אמר בניר שהוא שוה וכרי אבל והד"א: (1) תום' ד"ה אמר רבא וכו׳ וחדוש יהיה ה"ט משום דלאו וכו׳ השתא דמסברא וכו׳ וכי לא יתחייב וכו׳ שמה ההפה המ"ד ואח"כ מ"ה כתיב על לצינת הכנף וכרי כלך וסרוק הן מצמר ופשחתים וכתני למר ופשתים יחדר ומניין ליה וכרי: (3) ד"ה וראי מנא לרי. לכלי הכנף וכרי כלך וסרוק הן מצמר ופשחתים וכתני למר ופשתים וחדר ומניין ליה וכרי: (3) ד"ה וראי מנא למיפרך מה להקפה שכן אינו שוה בכל אלא ודאי לגופיה לא אינטריך וכרי ואם אינו ענין וכרי וסוגיא דפ"ק דיבמות ס"ל להש"ס כסוגיא דידן למאי דס"ד דקרא. נ"ב וכן פיי לשם התוס' בד"ה דהקפה ועיין

ש"י שם דף ו' ע"א: (ו) בא"ר כמסקנא דסוגיא

יכול אף מלורע. לא יקיף ת"ל ראשוי : אויכול אף נויר מלורע. אבור רבא דכ"ע דא שמיה הקפה ובי איצטריך קרא היבא דהקיף כשנטהר מלרעתו בתוך ימי מירותו לא יעביר תער על ראשו: מאי לאו סנאי היא. דלמ"ד דהאי ראשו דכתיב במצורע לא אתיא בואלא למידחי לא תעשה דנויר דלא יעבור תער על ראשו הסבר

> יכול אף מצורע כן ת"ל ראשו יותניא אידך ראשו מה ת"ל לפי שנאמר גבי נזיר יתער לא יעבור על ראשו יכול אף נזיר מצורע כן ת"ל ראשו מאי לאו תנאי היא למ"ד 🕪 מנזיר קסבר הקפת כל הראש לא שמה הקפה וכי אתא קרא למידחי את לא תעשה ועשה ואידך סבר הקפת כל הראש שמה הקפה וכי אתא קרא למידחי לאו גרידא אמר רבא דכ"ע הקפת כל הראש לא שמה הקפה וכי אתא קרא כגון שהקיף ולבסוף גילח כיון דאילו גלחיה בחד זימנא לא מיחייב כי הקיף ולבסוף גילח נמי לא מיחייב ומי כתב קרא הכי יוהאמר ריש לקיש כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת אם אתה יכול לקיים את שניהם מומב ואם לאו יבוא עשה וידחה את ל"ת אלא דכ"ע הקפת כל הראש שמה הקפה ומאן דמוקים לקרא למידחי ל"ת ועשה לאו גרידא מגליה יליף מגדילים דאמר קרא ²לא תלבש שעטנו ותניא לא תלבש שעמנז הא גדילים תעשה לך מהם ומאן דנפקא ליה מראשו מ"ט לא נפקא ליה מגדילים אמר לך לכדרבא הוא דאתא ם דרבא רמי כתיב ונתנו על ציצית הכנף מין כנף פתיל תכלת וכתיב 2צמר ופשתים יחדו הא כיצד "צמר ופשתים פומרים בין במינן בין שלא במינן ישאר מינין במינן פומרין שלא במִינן אין פומרין והאי תנא דמפיק לראשו ללאו גרידא דאתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה מנלן נפקא ליה מזקנו ידתניא זקנו מה ת"ל לפי שנא' ₁ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת"ל זקנו ומאן דמפיק ליה לראשו לעשה ולא תעשה

לא יעבור על ראשו וקדוש יהיה יי משום דלאו גרידא נפקא ליה מגדילים: ומאן דמוקי ראשו ללאו גרידא מאי טעמא לא נפקא ליה מגדילים. דאילו להקפת כל הראש שמה הקפה לא אינטריך קרא דסבירא ליה השתא מסבראו ידעינן דאטו משום דהוסיף לגלח לא יתחייב על הפאות כי היכי דמאן דמוקי ליה ללאו ועשה דהיינו בנזיר אית ליה דשמה הקפה מסברא ולאו כמאי דסלקא דעתך מעיקרא דבעי קרא לאשמועינן דהקפת כל

ועשה דהיינו בנזיר דכתיב ביה תער

הפאה ולבסוף גילח. אע"ג דאפשר לקיים שניהם כגון

שיגלח כל הראש אתי עשה דוגלח ודחי ליה ופריך מדריש לקיש כו׳

אלא דכ"ע שמה הקפה למאן דמוקי לראשו למילף למידחי לא תעשה

הראש שמה הקפה: ציצית הכנף מין כנף. דמשמע מכל מין שיהא הכנף בק

משירים הן מן כלך וסריקין וכתיב למר ופשתים וסמיך ליה גדילים: הא כילד למר ופשתים פוטריו ביו במינו כגון למר ללמר ופשתים לפשתים בין למר לכלך וסריקין שאף הן חייבין לרבא מן התורה וכן משמע בפרק במה מדליקין (שבת דף מ:): שאר מינין במינן פוטרין. כגון כלך לכלך וסריקין לסריקין: שלא במינן אינן פוטרים. אבל כלאים בציצית דליתי עשה ולידחי לא תעשה אכתי לא נפקא לן:

והאי תנא דמפיק ליה ראשו ללאו גרידא דאתי עשה ודחי ל"ת

ועשה. היכא דאינו שוה בכל מנליה נפקא ליה מזקנו כדמפרש והולך ואין לתמוה אמאי פשיטא להש"ס דדחי (כ) י"ל דאי ס"ד דלא אתי עשה ודחי ל"ת ועשה בשאינו שוה בכל אם כן למאן דמפיק ראשו ללאו גרידא ולא דריש גדילים הא קיימא לן בכל דוכתי דאתי עשה ודחי ל"ת גרידא השוה בכל מנלן אי מהקפה ⁵ שכן אינו שוה בכל אלא ודאי לגופיה [לא] אילטריך דאפילו לאו ועשה דחי

כשאינו שוה בכל כדמפרש ואזיל בזקנו ואם כן אייתר לו ראשו דהקפה אם אינו ענין לשאינו שוה בכל תניהו ענין לשוה בכל ומשום הכי פשיטא לן וקא בעי מנלן דדחי עשה לא תעשה ועשה

כשאינו שוה בכל דסוגיא 6 דפ"ק דיבמות (דף ה.) ס"ל להש"ס כסוגיא דידן דס"ד? דקרא דראשו אתא לאשמועינן היא גופה דהחפת כל הראש שמה הקפה ולא כמסקנא (⁶⁾ בסוגיא דידן דידעינן ליה מסברא כדפרישית: בפקא דיה מוקנו. דכתיב במצורע מה בא ללמוד והלא כבר נאמר וגילח כל שערו: יכול אף כהן מצורע כן. דאית ביה לא תעשה דהשחתה ועשה דקדושים יהיו והא דכתיב וגילח כל שערו נוקי בנמרטו פיאותיו: כזיכ

והאש לא שכור הקפה. הלכן למצורע גרידא לא איצטריך דאין כאן הקפה ומוקי לה בנזיר מצורע דאיכא לאו דלא עשה דגילוח מצורע ודחי להו: ואידך סבר הקפת כל הראש שמה הקפה. וכיון דאיצטריך קרא למדחי לאו גרידא לא מוקמי׳ ליה למדחי גריז אילא כוקבר יית לכוחר לאו ועשה: וכי אתא קרא כגון שהקיף ולבסוף גילח. כגון שהקיף תחלה וגילח צדעיו ואח״כ גילח שער ראשו: דכיון דאילו גלחיה בחד זמנא לא מחייב ואפי׳ אינו מצורע כי נמי הקיף ולבסוף גילח לא מיחייב

ומי כתב קרא הכי דכי נמי מצי לגלח בהתר דאתי קרא למישרי לגלח באיטור: והא אמר רשב"ל כל מקום וכר. /או גרידא מנ"ל. דאי לא הוה ידע ליה מדוכתא אחרינא לא הוה מוקי קרא לדחייה לאו ועשה: הא גדילים תעשה לך מהם. ואתי עשה דגדילים תעשה לך ודחי לא תלבש שעטנו: ומאן דנפקא ליה מראשו מאי טעמא לא נפקא ליה מגדילים. ונדרוש ראשו ידה בי הוכשה (יך הדר את הוכש שבטנה המהן הנפקא היה ההואסו מא בינה את בעקא הדרמה בי הנחוש הודה. ללאר ועשה: דרבא רמי כתרכי על ציצית הכנף פחיל דמשמע ממין הננף יהיה הפתיל וכתיכי צמר ופשתים יחדר. גדילים תעשה לך דמשמע דוקא מהם עשה גדילים: הא כיצד צמר ופשתים פוטרים בין במינן בין שלא במינן. אהני הסמיכות ליפות כחן שפוטרים אף שלא במינן. כגון צמר בטלית של פשתן או של משי ופשתים בשל צמר ומשי. אבל שאר מינים אין פוטרים אלא במינן כדמשמע ממין הכנף יהיה הפתיל. והשתא אי לאו דשמעי׳ מראשו דעשה דמצורע דחי לאו דהקפה לא הוה מוקמי׳ ליה קרא דגדילים לכדרבא ממש אלא כי דוקיא דרבא צמר לצמר ולמשי אבל לפשתים לא. ופשתים לפשתים ומשי דלא מסתבר למימר דעשה דחי לא תעשה כיון דמצי לאוקומי לכדוקיא דרבא ולא חזי" בשום דוכתא דעשה דוחה לא תעשה. אבל השתא דגלי קרא דעשה מצי" דחי לאו דהקפה אע"ג דמיניה לא ילפינן בעלמא דאיכא למפרך מה ללאו דהקפה שאינו שוה בכל שאינו נוהג בנשים מ"מ אהני דהשתא דדרש" גדילים לידחייה דאתי עשה ודוחה לא תעשה: ומנ"ל דמצורע

נזיר מגלח ראשו: זקנו מה ת"ל דבכלל כל שערו הוא: לפי שנאמר בכהנים ופאת זקנם לא יגלחו. ת"ל זקנו ובכהנים איכא גם עשה דקדושים תהיו. וה"ה נמי דדחי לאו ועשה דנזיר (דמשמע) ווקשהן היכי בעי למילף נזיר מכהן הא איכא לאקשויי מה ללאו ה שוה בכל שאינו נוהג בנשים תאמר בגילות נזיר ששוה בכל והכי פריך בסמון, ו"ל דלפי המסקנא ניהוא. והשתא קסבר כיון דבכהן איכא חד קולא שאינו שוה בכל ובנזיר חד קולא שכן ישנו בשאלה א"כ שקולים הם ולמדים זה שוה בכל שאינו נוהג בנשים תאמר בגילות נזיר ששוה בכל והכי פריך בסמון, ו"ע דלפי המסקנא ניהוג משום דקילי:

ש א מיי׳ פ״ג מהלכות לילית הלכה ה סמג עשין כו טוש"ע א"ח סימו ט סעיף ב: ב מיי׳ שם טור שו״ע שם :סעיף

הגהות התוספות

1. ל"ל דמסברא. 2. ל"ל שיהא הכנף יהא הלילית. 3. ל"ל וסמיך ליה גדילים דמשמע דלרל טלית יעשה לילית של למו או פשתים. 4. ל"ל דקיימא לן. 5. ל"ל אי מהקפה איכא למיפרך.6. ל"ל וסוגיא.7. ל"ל למאי דס"ד.8. ל"ל מה תלמוד לומר.

מוסף רש"י

ראשו מה ת״ל. נרחשו למלולע נמי סאי וירחוח ה. והלא כתיב שערו, וראשו בכלל שערו הוא (לעיל מא.). ת"ל ראשו. וגלח לת ראשו. בתער. כמו שלמרתי לך גני נזיר (שם). אם אתה יכול לקיים את שניהם. כגון לבן בפשתן בסדין מקיים עשה דלילית ולאו דכלאים (מנחות מ.). ואם לאר. כגון תכלת דאי אפשר נשל פשתן, יבוא עשה דנינית וידחה את לא תעשה (שם). כתיב הכנה. דהמי כנף מכח ונתנו על הציצית פתיל תכלת (שבת כז:). מין כגף. מין הטלית יהא הלילית, דהכי משמע לילית של כנף תהא, ואם של משי הוא לילית של משי פוטר כה (שם, וכעי"ז יבמות ד:). וכתיב צמר ופשתים יחדיו. גדיליס תעשה לך, דמשמע עשה לילית ופשתים (שם ושם). חלמר והנר. האמור לנדי מצורנו. מה ת"ל. והלא כל שערו במשמע חמנו בכלל שערו (לנויל n:). ווקט ככנני טעמי (אביא נו). ופאת זקנם. נכהנים כתינ ייבמות ה.). יכול אף כהן מצורע כן. אפילו כהן מנורע המתגלח לא יגלח פאת זקנו (לעיל מ:).

פי' הרא"ש יכול אף מצורע כן. לא יגלח כל ראשו והא דכתיב

וגילח את כל שערו נוקי ליה

בשאר שער הגוף: ת״ל ראשו לומר דגילוח מצורע דחי לאו

דהקפה: וקשיא אידך ראשו מה ת"ל וכו' מאן דמוקי לה בנזי' סבר הקפת כל

הראש לא שמה הקפה. הלכד

: דאתי קרא דמצורע למדחייה